

La desacceleració de les principals economies mundials va castigar també durant l'any passat l'economia del Principat d'Andorra, segons que assenyalava l'informe anual fet públic aquests darrers dies per la Banca Privada d'Andorra (BPA). El document confirma que Andorra no es desmarca de la tendència global als països de la zona euro i que la seva economia també s'ha contaminat de l'alentiment produït, en part, per la crisi dels mercats financers dels Estats Units, segons que expliquen els economistes andorrans Jordi Alcobé i Mireia Maestre, autors de l'estudi. Els principals sectors afectats per aquesta frenada són les vendes de vehicles, les importacions, el sector immobiliari i la construcció —motor fins ara de l'economia andorrana, que ha permès de mantenir uns ritmes de creixement elevats—, i l'hoteleria. Només se'n salva l'àmbit financer, que continua agafant volum.

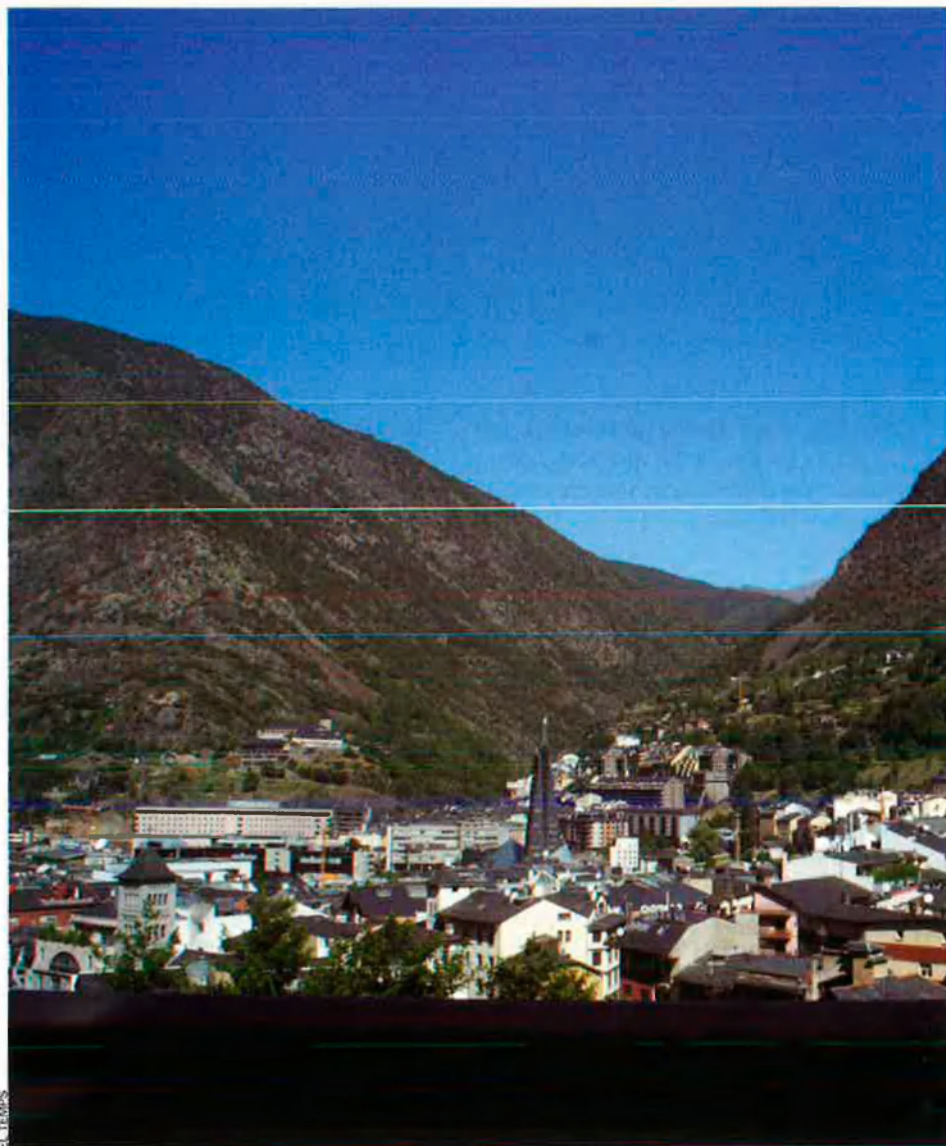
Del conjunt de dades de l'estudi, es destaquen les que fan referència a l'estancament del sector immobiliari. El valor de les transmissions immobiliàries subjectes a l'impost de transmissions patrimonials (ITP) s'ha precipitat un 42% respecte a l'any 2006 i ara és més avall dels nivells de l'any 2003. Les parròquies que més han notat aquesta caiguda són Escaldes-Engordany, amb una baixada del 70,8%; Sant Julià de Lòria, amb un 57,7%; i Encamp, amb un 49,2%. La parròquia de Canillo és la que més transmissions ha generat en valor, un 25,7% sobre el total.

Aquestes xifres van en sintonia amb la tendència registrada els darrers mesos a la resta dels Països Catalans, on el mercat immobiliari ha caigut amb força des de principi d'any. Les compravendes de pisos van baixar a les Illes d'un 45,7%; a Catalunya, d'un 42,7%; i al País Valencià, d'un 28,5%. Al mateix temps, la crisi ha fet disminuir la recaptació per l'ITP i actes jurídics, tribut que representa el 20% del model de finançament de Catalunya i que ha fet que deixi d'ingressar 1.141 milions. El conseller català d'Economia, Antoni Castells, ja ha reclamat un canvi de model de finançament.

El totxo, en caiguda lliure. El sector de la construcció és un altre dels que presenta uns resultats especialment

El curs de l'economia andorrana durant l'any passat mostra símptomes d'alentiment d'acord amb el context de crisi que viuen els països de la zona euro. Un informe recent fa balanç d'un any especialment negatiu per al Principat, una tendència que comparteix amb bona part dels Països Catalans.

Andorra es contagia de la crisi global

magres a Andorra. L'estudi d'Alcobé i Maestre certifica que des del màxim de superfície autoritzada per a construccions que es va aconseguir l'any 2004 per l'efecte d'una moratòria i l'explosió de la demanda immobiliària, aquesta ha disminuït dràsticament fins a 74.371 metres quadrats l'any passat. Segons les dades de l'informe, la proporció de la construcció destinada a apartaments s'ha reduït al 60% del total, i anteriorment representava el 85%. En canvi, les construccions de xalets s'han recuperat d'un 112% en relació amb el 2006.

D'una altra banda, l'informe posa de manifest que l'any passat, un altre àmbit, el de les importacions (valorades en unitats monetàries), va experimentar un descens de l'1,4%, tot i que en

termes reals, descomptant l'IPC, van baixar d'un 5,2%. Aquesta situació, apunten Alcobé i Maestre, és similar a la baixada de les importacions l'any 2006, amb un 1,8%, i referma l'alentiment de l'economia andorrana. Un cop d'ull per sectors ens fa veure que els carburants són els que tenen un increment més notori, arran de la pujada del preu del petroli, mentre que, per contra, els vehicles i l'electrònica, directament vinculats al consum, es ressenten fortament de la baixada de la demanda.

Quant als indicadors de consum, el 2007 han mantingut la tendència desfavorable que ja es va constatar el 2006. L'estudi de la BPA mostra que les matriculacions de vehicles han tingut un retrocés molt significatiu. El consum telefònic se'n va ressentir durament l'any passat, si bé els autors de l'informe afirmen que la xifra s'ha de matisar amb els nous hàbits de consum del telèfon que fan baixar la telefonia tradicional a favor dels minimitatsges i de l'ADSL. El consum d'energia elèctrica ha seguit el creixement del 4%, molt similar al del quinquenni, però el consum de carburants ha retrocedit i s'ha situat als valors del 2003.

Les dades referents a l'índex de preus de consum d'Andorra per a l'any 2007 confirmen que va ser inferior als de l'Estat espanyol i al de Catalunya, amb un 4,2% i un 4,3%, respectivament, però superior al de França, amb un 2,6%. Aquesta situació s'ha mantingut gairebé invariable durant els últims cinc anys, segons que apunten Alcobé i Maestre. Aquest fet es deu principalment a la inflació importada en les proporcions corresponents d'aquests dos països.

El transport i l'habitatge van ser els grups que van tenir l'augment de preus més important l'any passat. L'habitatge va pujar d'un 8,45%, per l'última etapa d'un cicle immobiliari expansiu, mentre que el transport es va sentir del fort augment dels carburants derivat de l'increment del preu del petroli. A més, aquests dos grups representen una ponderació de prop del 40% de l'índex, per la qual cosa van influir bastant a situar la inflació de l'any 2007 en un 3,87%.

Turisme, 30% de descens en cinc anys. Pel que fa al turisme, un altre dels sectors importants en la vida

econòmica del país, l'estancament és la nota que hi ha predominat al llarg del 2007, ja que aquest darrer any ha marcat una estabilització en el nombre de visitants, amb una xifra similar a la de l'any anterior. Els excursionistes es mantenen gairebé igual, a l'entorn de 8,5 milions, i representen prop del 80% dels visitants a Andorra. Igualment, els turistes que pernocten al país, uns 2,2 milions, continuen la tendència a la baixa amb una disminució d'un 1,7% respecte al 2006. Durant els últims cinc anys, els turistes han disminuït d'un 30%. Malgrat aquesta dada, l'any passat les pernoctacions dels turistes procedents de l'estat espanyol van créixer d'un 3,7%, mentre que les dels turistes de l'estat francès van pujar d'un 3,3%. Aquests últims representen únicament el 20% de tots els turistes que dormen a Andorra. També en aquest sector s'ha confirmat que el 2007 les places hoteleres van baixar significativament respecte al 2006: d'un 16,4%.

Pel que fa a l'esquí, el darrer trimestre de l'any 2006 es va ressentir molt fortament per la davallada d'un 25% de les vendes de forfets durant la temporada 2006-2007 i va marcar també l'inici del 2007. Les dades demostren que es tracta d'un sector consolidat, segons els autors de l'informe, i que té un impacte més que evident en tota l'economia, i especialment en sectors tan estratègics com el comerç i l'hotelleria. Alcobé i Maestre consideren que les millors condicions meteorològiques i l'augment d'innivació fan pensar en una certa recuperació de les vendes de forfets durant el principi d'aquesta última temporada, que donaran un respir a l'economia andorrana.

El sector que de moment no necessita respir és el financer. Els recursos gestionats per les entitats bancàries andorranes van créixer d'un 2% l'any 2007, el percentatge més reduït dels últims anys. La mediació de clients representa el 64% dels recursos gestionats i ha disminuït d'un 5,4% respecte al 2006, en benefici dels dipòsits de clients, que han crescut de més d'un 18,4% per l'augment de les taxes d'interès. El sector bancari continua essent ara per ara un dels pilars més sòlids del país dels Pirineus.

Joan Antoni Guerrero

Durant l'any passat, el turisme a Andorra es va estancar.